

LAM, a hasznos tudás forrása - integrált program a szülőföldön maradásért és egy tudásalapú társadalomért

Orbán Miklós

okl.agrármérnök

Keleti Kapu Ökotermesztők Egyesülete

XIX. FÖLDÉSZFÓRUM

2020. okt. 21

A rendszerváltás után, 1990 - ben fogalmazódott meg a kérdés, HOGYAN TOVÁBB mezőgazdaság?

Tényállás

Privatizációs bonyodalmak,
Teljes szerkezetváltás,
Számos, ún. kényszergazda,
A nagy tervek és illúziók időszaka,
Hiányzó szellemi tőke, szaktudás,
Hiányzó mezőgazdasági gépek és felszerelések,
Hiányzó anyagi fedezet ezek beszerzéséhez,
Előregedett munkaerő,
Mai napig rendezetlen birtokviszonyok, stb.
A spekulánsak és ügyeskedők időszaka,
A gazdatársadalom mint szavazathozó tömeg,
Gazdaköri mozgalom, tanfolyamok (ezüst,aranykalászos)

Az erdélyi magyar agrárértelmiség szerepe ebben az időszakban

- A privatizációs folyamat szereplői,
- Szakmai szervezkedések kezdeményezői és magvalósítói:
  - RMGE, gazdakörök, szakmai egyesületek,
- Civilszervezetek megálmodói és magvalósítói,
- Szaktanácsadói tevékenység,
- Szakoktatók,
- Agrárvállalkozók,

Álom és valóság - 1990 - 1992

- ▶ Informális tevékenység, téli tanfolyamok,
- ▶ Segélyszállítmányok fogadása,
- ▶ Jövőtervezés, az alapítvány megálmodása,

Valahol Európában - Az Üveghegyen is túl...

Landwirtschaft

Célkitűzések:

- ▶ Régiófejlesztési program megvalósítása a székelyföldi magángadasságok, valamint a KKV -ék megsegítésére

Három
pillér

Landwirtschaft

- *Szellemi tőke*
- Felnőtt- és szakképzés
- Elméleti oktatás - belföldi és külföldi gyakorlat

Agricultură

- *Anyagi tőke*
- Kedvezményes és személyre szabott hitellehetőség

Mezőgazdaság

- *Gyakorlati tőke*
- Folyamatos szaktanácsadás
- Régiófejlesztő projektek
- Szakmai műhelyek

Integrált képzési program

Elméleti képzések itthon, négy hónapos gyakorlati képzés svájci gazdaságokban (1990-1994)

Elméleti és gyakorlati képzés Illyefalván a LAM Alapítványnál. A tangazdaság beindítása.

Gyakorlati képzés svájci, majd később bajorországi gazdaságokban.

Gazdasszonképző 1997. évtől.

Akkreditált képzések 2005. évtől napjainkig.

Rövid időtartamú képzések.

Szakmai tanácskozások, konferenciák.

Szántóverseny, aratóverseny, szarvasmarha kiállítás és verseny, stb.

Felnőttképzési program, mint a vidékfejlesztési program része

- ▶ Mintegy 9000 személy részvétele különböző képzési formákon.
- ▶ Gazdaképző
- ▶ Gazdasszonyképző
- ▶ Tematikus képzések
- ▶ Akkreditált képzések
- ▶ Külföldi praktikum Svájcban és Bajorországban (eddig 486 végzős gazda vett részt).
- ▶ Szemináriumok, szakmai napok, szarvasmarha szemle, kézi aratóverseny.
- ▶ Személyre szabott szaktanácsadás
- ▶ Pályázatírás és pályázat management

A tanfolyamok előadói

- ▶ Prof.Dr. Pap István akadémikus, Kolozsvári Agrártudományi Egyetem
- ▶ Prof.Dr. Pál Olga Kolozsvári Agrártudományi Egyetem
- ▶ Prof. Dr. Sebők M Péter Kolozsvári Agrártudományi Egyetem
- ▶ Prof. Dr. Antal András Kolozsvári Agrártudományi Egyetem
- ▶ Prof. Dr. Jakab Sámuel Marosvásárhely, Corvinus Egyetem
- ▶ Dr. Csávossy György Csombord
- ▶ Csorba István tanár Csombord
- ▶ Dr.Sikó Barabási Sándor állatorvos
- ▶ Dr. Csegezi Botond állatorvos
- ▶ Kinda Zalán okl. agrármérnök
- ▶ Fodor Katalin okl. gépészmérnök
- ▶ Motica András okl.agrármérnök
- ▶ Vajnár György okl. Agrármérnök
- ▶ Orbán Miklós okl. Agrármérnök
- ▶ És még sokan mások...

A kezdetek...

Alapkövetés Kató Béla és Flavio Cotti – svájci külügyminiszter jelenlétében

- A **LAM** Alapítvány hivatalosan 1992-ben került bejegyzésre, a **HEKS** (Svájci Protestáns Segélyszervezetek Szövetsége), a **DEZA** (Svájci Állami Fejlesztési és Együttműködési Ügynökség) és a **Svájci Segélylánc Szervezet** segítségével.

Hosszútávú programok:

1. A növénytermesztési szektor gépesítése

HASZNÁLT GÉPEK BEHOZATALA SVÁJCBÓL

- ▶ Talajművelő gépek: ekék (főleg váltóekék), talajlazítók.
- ▶ Magágyelőkészítő gépek: kombinátork, forgoboronák, talajmarók, boronák, grubberek,
- ▶ Vető-és ültető gépek (lővontatásuak is),
- ▶ Növényvédelmi és növényápolási gépek (kapák, sorközművelők, kultivátorok, permetező gépek

2. Állattenyésztési szektor modernizálása

Szarvasmarha és sertés istállók és tartási rendszerek megtervezése és a kivitelezés támogatása,

Gépek, berendezések beszerzése,

Takarmánykészítő gépek: kaszák, rendkezelő gépek, bálázók, silózó gépek, rendfelszedők,

Fejőgépek és fejőszoba berendezések, stb.

Öniró rendszer, stb.

Trágyakezelő gépek és berendezések,

3. Terméfeldolgozó tevékenységek támogatása 1992-2000 között:

14 db tejfeldolgozó,
7 db. kisvágóhíd és hentesüzem,
3 malom,
5 db. pékség,

Kihívások:

Szinte semmiből létre hozni egy olyan fenntartható vidékfejlesztési programot, amire addig nem volt precedens.

Alkalmazkodni a politikai és gazdasági változásokhoz,

Alkalmazkodni az agráriumban történő szerkezet és generációs váltáshoz,

A képzésben lépést tartani az egyre újabb technikával és technológiákkal,

Új környezetbarát és ökológia - gazdálkodási képzési programok kifejlesztése és meghonosítása,

Alkalmazkodni a globalizációs folyamatokhoz,

Nehézségek:

Instabil politikai és gazdasági környezet,

Hatalmi packázások, gáncsoskodások,

Magas infláció,

Kiszámíthatatlan és bizonytalan agrárpiac,

Az Uniós csatlakozás utáni kemény versenyhelyzet,

A 2005. év után gomba módra elszaporodó aktatáskás felnőttképző intézmények, oklevélgyártók,

Sikertelenségek, kudarcok:

A LAM sok területen megelőzte saját korát (pl. a svájci modellek, technológiák meghonosítása)

“ A szülőföldön maradás” - Jövőkép?!

**KÖSZÖNÖM A
MEGTISZTELŐ
FIGYELMET!**

FUNDAȚIA LAM ALAPÍTVÁNY

527105 – Ilieni/Illyefalva, Str. Principală nr. 222,
Jud. Covasna, România

Tel./fax: 0040 267 347657, tel. 0040 371 409479

Email: orban.miklos@lamilieni.ro

WEB: www.lamilieni.ro